

FAMILIEI, HAURREI ETA NERABEEI LAGUNTZEKO EUSKADIKO V PLANA (2025-2030)

#EUSKADIBERRIA

Agur instituzionala

Une garrantzitsua bizitzen ari gara Euskadin.
Une egokia da gaur egun gizartean, familietan,
haurtzaroan eta nerabezaroan duten
paperaz eta etorkizunean izango dutenaz
berriro pentsatzeko.

Gizartea asko aldatzen ari da:
aldaketak daude biztanlerian, ekonomian,
kulturan eta bizitzeko moduan.

Familiez hitz egiteak ongizateaz, babesaz, bizikidetzaz
eta eguneroko bizitzan laguntzen duten
harremanez hitz egitea ere esan nahi du.

Familiei, Haurrei eta Nerabeei

Laguntzeko Erakunde arteko V. Planak

Euskadi hobea eraikitzen lagundu nahi du.
Gaurko erabakiek etorkizuneko pertsonen
ongizateari kalterik egingo ez dioten Euskadi.

Orain arte, familiak babesteko politikak
egin dira, baina askotan ez dira
ondo koordinatuta egon.
Orain badakigu ongizatea bermatzeko
beharrezkoa dela oinarrizko gauzak indartzea,
hala nola zaintza, hazkuntza, bizikidetzaz
eta erantzunkidetasuna emakumeen eta gizonen artean.

Horregatik, Plan honek ekintza publiko batua
eta belaunaldi guztiekin konprometitua proposatzen du.

Familiak oso garrantzitsuak dira gure gizartearentzat.
Funtsezko zutabea dira, ongizate komuna hezten,
babesten, maitatzen eta sostengatzen laguntzen dutelako.

Plan hau familiei laguntzeko, babesteko
eta indartzeko sortu da.
Ez dio iraganari nostalgiaz begiratzen, eta ez ditu
familiak tratatzen beren kabuz baliatzeko gai ez balira bezala.
Familia guztiei laguntzea, aniztasunean, Euskadi bidezkoago,
batuago eta etorkizunekoago batean inbertitzea da.

Familiak ez dira soilik laguntza jasotzen duten pertsonak.
Komunitatearen eta gizarte-kohesioaren sortzaileak ere badira.

Euskadiko familiak desberdinak dira eta aldatu egiten dira denborarekin.
Eusko Jaurlaritzak garatu nahi ditu ongizate-politika
inklusiboak, integratuak, koordinatuak
eta pertsonak ardatz dituztenak.

Helburua da familiei, haurrei eta nerabeei
laguntzeko eredu berri bat sortzea.
Eredu horrek erantzun behar die erronka demografikoei,
desberdintasunak murrizteko eta pertsona guztiak
autonomiaz eta duintasunez bizi ahal izatea bermatzeko.

Hori lortzeko, arazo garrantzitsuak
ezabatu behar dira, hala nola lan prekarietatea,
etxebizitza bat lortzeko zailtasuna,
emakumeei dagokien zaintza gainkarga
eta lana eta hazkuntza bateratzeko laguntzarik eza.

Era berean, garrantzitsua da
Euskadin dauden familia-mota guztiak
baloratzea eta komunitate-bizitza indartzea.

Plan hau ez da hutsetik hasten.
Oinarritzen da: aurreko esperientzietan
eta diagnostiko partekatu batean.
Euskadin badaude ondo funtzionatzen duten sareak eta aliantzak.
Plan honek batu, hobeto antolatu
eta epe luzera mantendu nahi ditu.

Nahi duen gazte bakoitzak independizatu ahal izatea
nahi dugu, hala erabakitzen badu familia bat
osatu ahal izatea eta seme-alabak ongizatez haztea.

Haur eta nerabe guztiak ingurune
seguru, afektibo eta estimulatzaileretan
haztea nahi dugu.
Eta zaintzen eta hezten duten familiek
beti babes publikoa izatea nahi dugu.

Hori da V. Plan honen helburua.
Eta hori da erakunde, profesional,
gizarte eragile eta herritar guztien artean
eraiki nahi dugun etorkizuna.

Nerea Melgosa Vega
Ongizate, Gazteria eta
Erronka Demografikoko sailburua

Aurkibidea

Orrialdea

Sarrera: familien, haurren eta nerabeen egoera Euskadin	5
--	----------

1. V. Plana	10
--------------------------	-----------

Zergatik eta zertarako Plan hau?	10
Ikuspegiak	12
Nola egin da?	12
Nola dago egituratuta?	13

2. Ardatz eta helburu estrategikoak	15
--	-----------

1. ardatza: Askotariko familia proiektu jasangarriak	15
1. helburua	15
2. helburua	16
3. helburua	17
4. helburua	18

2. ardatza: Haur-nerabeen ongizate integrala	19
5. helburua	19
6. helburua	20
7. helburua	21
8. helburua	23

3. ardatza: Gobernantza partekatua eta berrikuntza	25
9. helburua	25
10. helburua	26

3. Planaren gobernantza, jarraipena eta ebaluazioa	27
---	-----------

Sarrera

Familien, haurren eta nerabeen egoera Euskadin

1. Familien, haurren eta nerabeen ezaugarri nagusiak

- 2024an, jaio baino pertsona gehiago hil dira. Horrek esan nahi du ia 10 mila pertsona galdu direla.
- Urtero 6,1 haurtxo jaiotzen dira 1.000 biztanleko.
- Jaiotzen diren haurren ehuneko 30ek baino gehiagok jatorri atzerritarreko ama dute.
- Pertsona gehienak independizatu egiten dira eta ia 30 urterekin joaten dira etxetik, batez beste.
- Gazteen ehuneko 25ek baino gehiagok uste du ez dela oso probablea seme-alabak nahiko lituzkeen adinean izatea.
- 18 urtetik beherako 350 mila pertsona daude (biztanleriaren ehuneko 16)
- Etxeen ia ehuneko 11 guraso bakarrekoak dira, hau da, aita edo ama batekin bakarrik bizi dira. Horrelako etxekoen unitateak ehuneko 20 igo dira azken 4 urteetan, eta gehienak emakume bat dute buru.
- Pertsona bakar bat bizi diren etxeek ehuneko 90 baino gehiago hazi dira 2001 eta 2023 artean.

Erronka: Gaur egun familia mota asko daude. Horregatik, politika publikoak egokitu egin behar dira behar guztiei erantzuteko.

2. Ongizate ekonomikoa eta materiala

- 10 adingabetik 7 ongizate-egoera oso edo ia osoan bizi dira.
- Benetako pobreak 15 urtetik beherakoen ehuneko 7,5i eragiten dio.
- 15 urtetik beherakoen gabezia material larriak (oinarrizko gauzen falta) jaitsi egin dira: 2016an ia ehuneko 10ekoa zen 2022an, ia ehuneko 6koa.
- Batez beste, zenbat kostatzen da seme-alaba haztea?
 - 866 € hilean 2024an
 - 925 € hilean nerabezaroan
- Benetako pobrezian dauden adingabeak dituzten etxekoen unitateen ehuneko 40k baino zertxobait gehiagok atzerapenak edo ez ordaintzeak ditu etxebizitzaren ordainketan.
- 5 pertsona edo gehiago dituzten familiak **gizarte-bazterkeriak** gehien eragindakoen artean daude.

Erronka: Garrantzitsua da haurren eta nerabeen ongizatea eta bizi-kalitatea hobetzen jarraitzea. Horrela, etorkizunean aukera gehiago ematen dira, eta pobrezia belaunaldi batetik bestera igarotzea saihesten da.

Gizarte-bazterkeriak:

Pertsona batek edo pertsona talde batek gizartean parte hartzea zailtzen duen egoera. Gizarte-bazterkeria diskriminazioagatik, pobreziaagatik eta beste arrazoi askorengatik gertatzen da.

3. Hezkuntza eta eskolatzea

- Haur gehienak eskolatuta daude:
 - Ehuneko 93tik gora 2 urterekin
 - Ia ehuneko 99 16 urterekin
- Eskola uztea ehuneko 5,6 da, Europar Batasuneko batez bestekoa baino gutxiago (ehuneko 9 baino zertxobait gehiago).
- Adingabe batzuek zailtasunak izateko arrisku handiagoa dute eskolan, adibidez:
 - Desgaitasunen bat duten adingabeak
 - Atzerritar jatorriko familietako adingabeak
 - **LGBTIQ+** adingabeak

Erronka: Garrantzitsua da hezkuntza-baldintza onak sortzea, haur eta nerabe guztiek aukera berberak izan ditzaten eta beren potentzial osoa garatu ahal izan dezaten.

LGBTIQ+:

Lesbiana, Gay, Trans, Bisexual, Intersexual, Queer eta beste batzuen siglak dira (+).

4. Hazkuntza

- Euskadiko biztanleen ehuneko 93 nahiko edo oso pozik daude familia-harremanekin.
- Ehuneko 85 pozik dago familian ematen duen denborarekin.
- 0-5 urteko haurren ehuneko 80 haur-eskola edo ikastetxe batean artatzen da.
- Emakumeek gizonek baino denbora gehiago ematen dute etxea zaintzen: ia 7 ordu gehiago astean.
- Familia askok zailtasunak dituzte familia bizitza eta lana uztartzeko.

Erronka: Garrantzitsua da familiei laguntzea, modu arduratsuan hazi ahal izan daitezen. Era berean, laguntza mota desberdinak behar dira familia egoera bakoitzera egokitzeko eta kontziliazioa errazteko, haur eta nerabe guztien eskubideak bermatuz.

5. Ongizate fisikoa eta emozionala

- Euskadiko adingabeen ehuneko 93k uste du osasun ona duela.
- 2018 eta 2020 artean, 14-18 urteko gazteen artean tabako, cannabis eta alkohol gutxiago kontsumitu da.
- 15 eta 24 urte bitarteko 10 gaztetik 9k kirola egiten dute erregularitasunez.
- Gora egin du osasun mentaleko zerbitzuek artatutako adingabeen kopuruak, batez ere antsietateagatik, bakardadeagatik eta laguntza faltagatik.
- 14 eta 24 urte bitarteko gazteen ehuneko 7k baino zertxobait gehiagok dio bakarrik sentitzen dela beti edo askotan. Emakumeek gehiago sufritzen dute.
- Bigarren Hezkuntzako ikasleen ehuneko 17k baino gehiagok **eskola-jazarpena** jasaten du.
- Azken urtean adingabeen aurkako **sexu-askatasunaren** aurkako 262 indarkeria-kasu izan ziren.
- 15 eta 29 urte bitarteko gazteen ia ehuneko 30ek jazarpena jasan du sare sozialetan. Emakumeek gehiago sufritzen dute.

Erronka: Garrantzitsua da haurrak eta nerabeak babesteko ingurune seguruak sortzea. Horrela, haien ongizatea hobetzen da eta edozein indarkeria mota prebenitzen da, baita Interneten eta sare sozialetan ere.

Eskola-jazarpena:

Ikasle batek beste bati etengabe min egiten dion egoera (iraindu, jo).

Sexu-askatasuna:

Zure bizitza sexuala aukeratzeko eskubidea. Norekin egon edo ez egon, behartu gabe edo "bai" edo "ez" esan gabe eta zure erabakia errespetatu gabe.

6. Parte-hartzea eta aisia

- Gazteen ehuneko 52k baino gehiagok kirola egiten du erregulartasunez aisialdian. Aldea dago mutilen eta nesken artean: 10 mutiletik 6k egin ohi dute; nesken artean, erdiek baino gutxiagok (ehuneko 46k)
- 15–19 urteko 10 nerabetik 8k jarduera artistikoetan parte hartu dute azken urtean. Parte-hartzea handiagoa da emakumeen artean.
- Nerabeen erdiek baino gehiagok gehiago parte hartu nahi dute gai publikoetan.
- Haur eta nerabeek benetan kasu egitea nahi dute eskolari, aisialdiari, beren aisialdiaren erabilerari, beren hiriari edo auzoari dagokienez.
- Espazio **inklusiboak** ere eskatzen dituzte, haien **aniztasuna** errespetatzeko eta beste pertsona batzuekin jolasteko, atsedeen hartzeko edo biltzeko eskubidea bermatzeko.

Erronka: Garrantzitsua da haurren eta nerabeen parte-hartzea aitortzea, baita haien familiena ere, eragiten dieten gaiei buruzko erabakietan.

Inklusiboa:

Pertsona guztiek, desberdinak izan arren, eskubide berberak izateko eta berdintasunez parte hartzeko aukera izan dezaten.

Aniztasuna:

Pertsonak elkarren artean desberdinak garela esan nahi du. Pertsona bakoitzak bere ezaugarriak ditu. Desberdintasun horiek gizartearen parte dira, eta aberastu egiten dute.

7. Familia, haur eta nerabeentzako politikak

- Euskadik inbertsio sozialera bideratu du bere babes sozialeko eredua, hau da, pertsonen ongizatea eta aukerak hobetzen dituzten politiketara.
- Indartu egin da adingabeak eskubide osoko pertsona gisa aitortzea.
- Familiei ekonomikoki laguntzeko eta haurren pobreziari aurre egiteko neurriak jarri dira martxan.
- Ikasle guztientzako hezkuntza inklusiboagoa eta berdintasunezkoa sustatu da.
- Ongizate, Gazteria eta Erronka Demografikoko Saila sortu da, eta horren barruan, Haur, Nerabe eta Familien Zuzendaritza.
- Aurreko planaren ebaluazioak lehentasuntzat jo zuen erakunde publikoen, gizarte-erakundeen eta komunitateko beste eragile batzuen arteko lankidetzaren hobetzea.

Erronka: Garrantzitsua da administrazio publikoaren eta gizarte-erakundeen arteko elkarlana areagotzea.

Berrikuntza bultzatzea eta politikak ebaluatzea ere beharrezkoa da, hobetzeko.

Berrikuntza:

Zerbaitetan berrikuntzak dituzten aldaketak. Gauzak beste modu batera egitea.

Zergatik eta zertarako Plan hau?

Azken hamarkadetan, Euskadik aldaketa sozial, ekonomiko, kultural eta demografiko asko bizi izan ditu.

Aldaketa horiek bizitzeko eta familiak eratzeko modua eraldatu dute.

Gaur egun familia mota asko daude, bizitza proiektuak askotarikoagoak dira eta haur eta nerabeek behar berriak dituzte.

Horregatik, beharrezkoa da politika publikoak egokitzea belaunaldien arteko ongizatea eta berdintasuna bermatzeko.

Euskadiko Familiei, Haurrei eta Nerabeei Laguntzeko Erakunde Arteko V. Plana (2025-2030) errealitate berri horri erantzuteko tresna bat da.

Plan honek ulertzen du familia modu zabal eta inklusiboan; elkarrekin bizi diren eta elkarri laguntzen dioten pertsonen talde gisa.

Aitortzen du Euskadin familia mota asko daudela, eta denak direla legítimoak, baliotsuak eta babesa merezi dutela.

Nori eragiten dio?

Plana Euskadiko familia guztiei zuzenduta dago, familia mota, jatorria, legezko egoera, maila ekonomikoa edo bizi ibilbidea kontuan hartu gabe.

Planaren diagnostikoak hainbat arazo eta erronka adierazten ditu, hala nola:

- biztanleriaren zahartzea,
- jaiotza-tasa txikia (haur gutxi jaiotzen dira),
- gero eta familia txikiagoak,
- gizonen eta emakumeen arteko desberdintasuna zainketen banaketan,
- independizatu ahal izateko edo seme-alabak izateko atzerapena,
- lana, familia eta bizitza pertsonala uztartzeko zailtasunak,
- eta bakardadea hazkuntzan.

Planak azaltzen du erronka horiek
ez daudela soilik erabaki pertsonalen mende.
Era berean, zailtasun handiak daude,
hala nola lan ezegonkorrak izatea,
etxebizitza bat lortzeko arazoak,
laguntza zerbitzurik eza
eta bereziki emakumeei eragiten dieten genero rola.

Horrek guztiak zaildu egiten du
familiak sortzea eta mantentzea,
eta haurren eta nerabeen ongizateari ere eragiten dio.

Zeintzuk dira helburu nagusiak?

V. Plan honek haur, nerabe eta familiei buruzko
ekintza nagusiak bildu eta zehaztu nahi ditu.

Erantzukidetasun sozial eta instituzionalean
oinarritutako eredu bat proposatzen du.

Helburu nagusiak honako hauek dira:

- familiak indartzea,
- babes soziala eta komunitarioa hobetzea,
- etorkizun bidezkoagoa eta iraunkorragoa bermatzea,
- eta haur eta nerabeentzako
ingurune seguru eta osasungarriak sortzea.

Gainera, erakundeen eta gizarte-eragileen arteko
komunikazioa, prebentzioa eta koordinazioa hobetu nahi ditu,
guztion ongizatearen alde elkarrekin lan egiteko.

Plan horren aurrekaria IV. Planaren ebaluazioa da (2018–2022),
eta Euskadik dagoeneko esparru legal
eta estrategiko sendoa duela nabarmendu zuen.
Esparru horren arabera, familiak eta haurrak eta nerabeak
politika publikoen eskubideen eta lehentasunen subjektu dira.

Lotutako lege eta estrategia nagusiak

V. Plana arau eta akordio garrantzitsuetan oinarritzen da, hala nola:

- Euskal Autonomia Erkidegoko Familiei Laguntzeko Legea (2008)
- Familien eta Haurren aldeko Euskal Ituna (2018)
- Haurren aurkako indarkeriaren aurkako estrategia (2022–2025)
- Euskadiko Haur eta Nerabeen Legea (2024)
- Euskadiko Haur Bermerako Estrategia 2030
- Erronka Demografikorako Euskal Estrategia 2030
- Etorkizuneko Zaintzen aldeko Herrialde Itun baterako akordioa (2024)

Ekimen horiek guztiak honako hauekin lerrokatuta daude:

- Haurren Eskubideei buruzko Konbentzioa (1989)
- eta NBEren 2030 Agenda (2015)

Ikuspegiak

Familiiek guztion onerako egiten duten ekarpen soziala **AITORTZEN** dugu, eta laguntzen izaera unibertsalaren alde egiten dugu

Familia aniztasuna **BALIOESTEN** dugu, berdintasuna eta diskriminaziorik eza bermatuz

Hautzaroan inbertitzea **ERABAKITZEN** dugu, prebentzio estrategia gisa

Genero ikuspegia eta ikuspegi intersektionala **HARTZEN** dugu laguntzak egokitzeko

Lotura komunitarioak eta hurbileko esku-hartzea **INDARTZEN** ditugu, arrakastarako gako gisa

Politiken berrikuntzaren eta ebaluazioaren aldeko **APUSTU** sendoa egiten dugu, horien eragina hobetzeko

Haur, nerabe eta familien parte-hartzea **BERMATZEN** dugu politiken diseinuan, inplementazioan eta ebaluazioan

Hazkuntzarako erantzukidetasun instituzional eta sozial zabal batean **SINISTEN** dugu

Nola egin da?

V. Plan hau aurreko Planaren ebaluazioan eta Euskadiko haur, nerabe eta familien egoerari buruzko diagnostiko eguneratuan oinarritzen da. (Dokumentu honen x orrialdean ikus daiteke)

Hori egiteko, hainbat datu eta dokumentu berrikusi dira, hala nola estatistika ofizialak, erregistro administratiboak, legeak eta araudia, eta lotutako beste plan batzuk.

Gainera, informazio hori parte-hartze prozesu zabal eta askotariko batekin kontrastatu da. Erronka nagusiak adosteko eta datozen urteetako estrategiak diseinatzeko, hainbat kontsulta eta hausnarketa kolektiborako gune egin dira.

Prozesu horretan **100 pertsonak** baino gehiagok parte hartu dute, besteak beste: familiak, haurrek eta nerabeek, gizarte-erakundeek eta administrazio publikoko profesionalek.

Horregatik, Plana ikuspegi plural, inklusibo eta berritzaile batean oinarritzen da, hainbat esperientzia eta behar kontuan hartzen dituen.

Nola dago egituratuta?

Plan hau hainbat ataletan antolatuta dago. Bere helburua da egungo egoera, erronka nagusiak eta Euskadi inklusiboago, bidezkoago eta erantzukideago baterantz aurrera egiteko proposamenak osorik azaltzea.

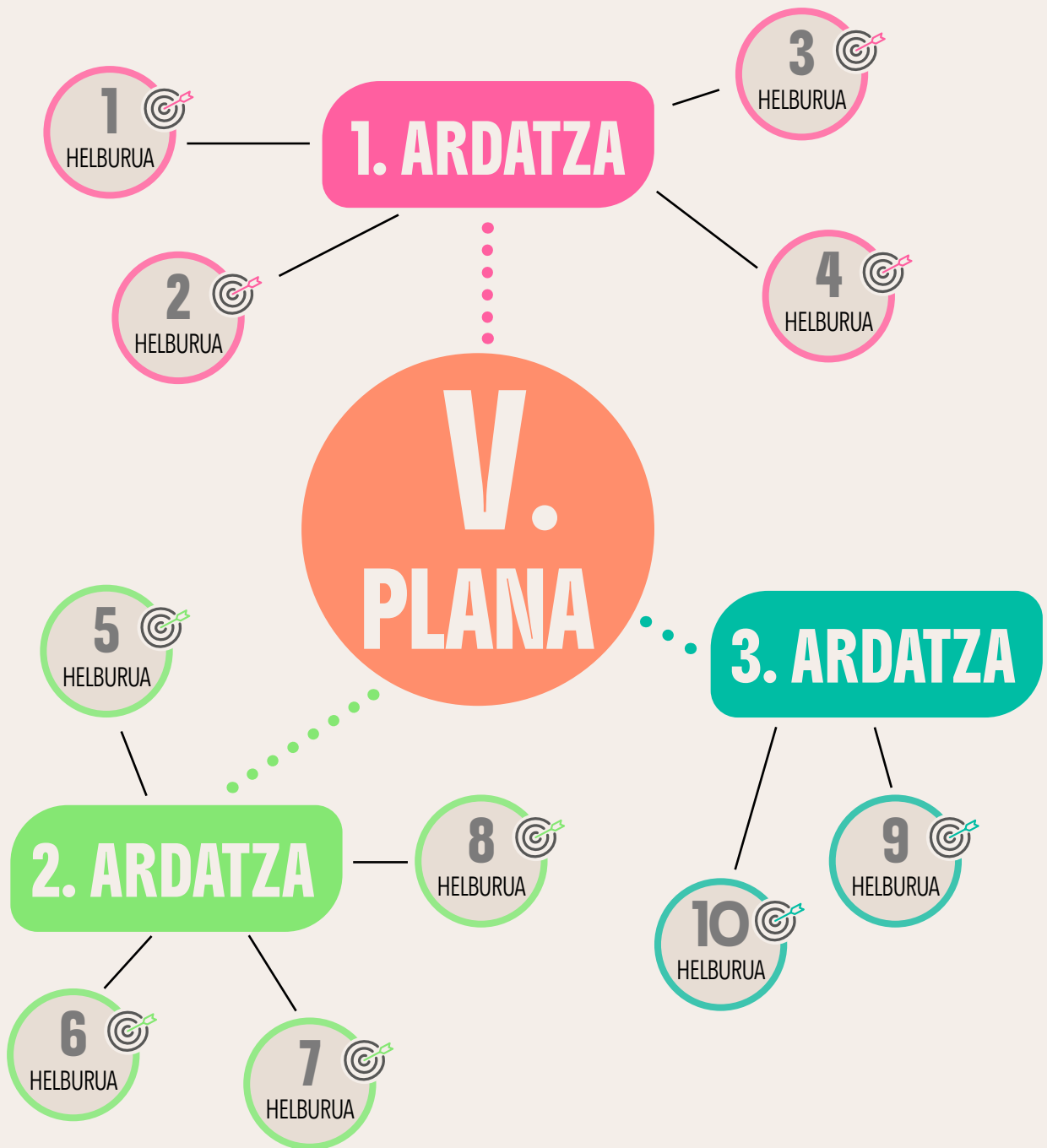
Planak azaltzen ditu bere misioa eta ikuspegia, egoeraren diagnostikoa eskaintzen du erronka nagusiak identifikatzeko eta politika publikoak bideratzeko

Erronka horiei erantzuteko, planak **10 helburu estrategiko** proposatzen ditu.

Helburu horiek **3 ardatz nagusitan** antolatzen dira, elkarren artean lotuta eta **Garapen Jasangarrirako Helburuekin (GJH)** lotuta.

Helburu bakoitzak honako hauei buruzko informazio zehatza du:

- **Jarduera-ildoak,** helburua lortzeko jarraitu beharreko bideak azaltzen dituztenak **34** jarduera-ildo dira.
- **Gakoak,** hainbat erakundek eta gizarte-eragilek modu koherentean lan egin dezaten laguntzeko.
- **Orientabideak eta irizpideak,** hainbat erakundek eta gizarte-eragilek modu koherentean lan egin dezaten laguntzeko.
- **Trakzio-neurriak,** Eusko Jaurlaritzak beste erakunde batzuekin batera bultzatutako ekintza garrantzitsuak **17 neurrik** ceragin handia dute epe ertain eta luzera.
- **Beste ekintza osagarri batzuk,** helburua betetzen laguntzen dutenak eta hainbat administrazioak egin ditzaketenak. **78 ekintza** dira.

Planak atal espezifiko bat du honako gai hauei buruz:

- erakundeen arteko koordinazioa,
- neurrien jarraipena,
- emaitzen ebaluazioa,
- eta inplikaturako eragileen etengabeko parte-hartzea.

Horri esker, Planak familien eta adingabeen bizitzan benetako eragina duen neurtu ahal izango da.

2.

Ardatz eta helburu estrategikoak

1 ARDATZA

Askotariko familia proiektu jasangarriak

1. HELBURUA

Norentzat da?

Familiak

Zer lortu nahi dugu?

Familiei beren beharren arabera
familia-proiektuak sortzen lagunduko dien
ingurunea sortzea.
Komunitate justu, inklusibo, batu
eta indartsu bat sustatzea arazoen aurrean.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. Seme-alabak dituzten familia guztiek
diru-laguntzak jasotzeko aukera izan behar dute.
Onartu behar da familia mota desberdinak daudela.

Neurriak:

- (2025–2030) Familiek hilean 200 euroko laguntza jasotzen duten denbora handitzea seme edo alaba bakoitzeko.
- (2025) Dekretu bat onartzea guraso bakarreko familien laguntzak eta eskubideak arautzeko (seme-alabak pertsona heldu bakarra dituzten familiak).

2. Independizatu nahi duten seme-alabak eta gazteak dituzten familiek etxebizitza duina izan behar dute.

- 3. Seme-alabak dituzten familiek eta gazteek**
kalitatezko enpleguak lortzeko aukera izan behar dute.
Arreta jarri behar zaie zailtasun gehien dituztenei,
genero berdintasuna eta beste desberdintasun batzuk kontuan hartuta.
- 4. Euskadira seme-alabekin migratzen dutenek**
edo seme-alabak izan ditzaketenek
integratzeko eta ongi etorriak sentitzeko laguntza jaso behar dute.

2. HELBURUA

Norentzat da?

Familiak

Zer lortu nahi dugu?

Bizitza eta etorkizun hobia haurrentzat.
2030erako Euskadiko Haur Bermearen Estrategiarekin,
gurasoetatik seme-alabetara igarotzen den
pobreziaren zikloa hautsi nahi dugu, haurrak babestu
eta zaindu, eta familia guztiei aukera berdinak eman.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

- 1. Familia guztiei behar adina diru-sarrera eskuratzen laguntzea,**
beharrezko gastuak ordaindu ahal izateko
eta gutxieneko ongizatearekin eta erosotasunarekin bizi ahal izateko.
- 2. Familia sarerik ez duten familiei eta gazteei laguntzea,**
hala nola migratzaileei edo babes sistematik ateratzen direnei.
- 3. Garraio publikoaren erabilera erraztuko duten neurriak garatzea,**
bereziki egoera zailenetan dauden
eta seme-alabak dituzten familientzat.

Neurria:

- (2025-2030) 2030erako Euskadiko Haur Bermearen Estrategia.

3. HELBURUA

Norentzat da?

Familiak

Zer lortu nahi dugu?

Familiei seme-alabak hazten laguntzeko baliabideak dituen laguntza-gunea indartzea eta sustatzea. Espazio horrek ingurune seguruak, afektiboak eta estimulatzailerak sortu nahi ditu haurrentzat, haien garapen integrala bultzatzeko. Hori guztia, pertsonen arteko lankidetzatik, errespetutik eta konfiantzatik abiatuta.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. Laguntza-programak sortzea familiei seme-alabak hazten laguntzeko. Programa horiek modu positiboan zaintzen eta hezten irakasten dute, eta laguntza mota desberdinak eskaintzen dituzte familia bakoitzaren arabera.
2. Komunitatean jarduerak sustatzea familiei laguntzeko. Helburua da hazkuntzan lagunduko duten ingurune hurbilak sortzea.
3. Seme-alabek gurasoekiko edo beste senide batzuekiko duten indarkeria prebenitzeko eta horren aurrean jarduteko neurriak sortzea.

Neurria:

- (2025-2030) **FamiliaK** ekimena abian jartzea. Familientzat eta arlo horretan lan egiten duten profesionalentzat. Prebentzio, arreta, prestakuntza eta ezagutza sortzeko ekintzak konbinatzen ditu.

4. HELBURUA

Norentzat da?

Familiak

Zer lortu nahi dugu?

Erantzunkidetasuna sustatzea
(familiako erantzukizunak
modu justuan partekatzea).

Horrek esan nahi du zereginak eta baliabideak
pertsona guztien artean banatu behar direla.
Horrela familia-harremanak sendotzen dira
eta familia osoaren ongizatea hobetzen da.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. Zainketen antolaketa hobetzea gizartean.
Horretan administrazio publikoek,
enpresek, gizarte-erakundeek
eta familiek parte hartu eta konprometitu behar dute,
eta gizonak zein emakumeek.
Helburua da zainketak irisgarriak,
eskuragarriak eta kalitatezkoak izatea.
2. Lana eta familia bateragarri egiteko
laguntzak handitzea.
Laguntza horiek familia mota desberdinetara
eta haien beharretara egokitu behar dira.
3. Emakumeen eta gizonen artean zainketak eta aukera
berdintasuna partekatzea erraztuko duten lanak sustatzea.

Neurriak:

- (2025-2030) **Kontzilia** komunitatea indartzea.
Familiarentzat eta arlo horretan lan egiten duten profesionalentzat.
Prebentzio, arreta, prestakuntza
eta ezagutza sortzeko ekintzak konbinatzen ditu.
- (2025-2030) Aitatasun- eta amatasun-baimenak luzatzea,
berdinak, besterenezinak eta erabat ordainduak
izango direla bermatuz.

2 ARDATZA

Haur-nerabeen ongizate integrala

5. HELBURUA

Norentzat da?

Hautzaroa

Zer lortu nahi dugu?

Pertsona guztientzako hezkuntza bultzatzea, bazterketarik gabe.

Hezkuntza horrek bidezkoa izan behar du, eta aukerak eman behar dizkie familia guztiei, haur guztiei. Helburua da pertsona bakoitzak bere potentzial handiena garatu ahal izatea, oztopoak ezabatuz.

Aniztasuna eta komunitate osoko aukera-berdintasuna ere baloratu behar dira.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. Haur guztiak 0 urtetik haur hezkuntza publikoan eta doakoan sartzen direla bermatzea. Lurralde guztietako plazen eskaintza hobetzea.
2. Neska-mutilen artean berdintasunean oinarritutako hezkuntza sustatzea. Eskola-laguntzako eta -errefortzuko programak sortzea, kalteberatasun-egoeran dauden ikasleen arrakasta lortzeko.
3. Ikastetxeetan ikasleen bereizketa murriztea. Hezkuntza inklusiboagoa eta aniztasuna errespetatuko duena sustatzea.
4. Kultura- eta kirol-jardueretarako eta aisialdi hezitzaileko sarbidea erraztea. Jarduera horiek modu osasungarrian ikasten eta erlazionatzen laguntzen dute. Landaguneetan zein hiriguneetan eskuragarri egon behar dute, eta gaitasun desberdinak dituzten pertsonak hartu behar dituzte kontuan.

Neurriak:

- 2025-2030) **Haurreskolak**-etarako berdintasunezko eskaintza eta sarbidea zabaltzea.
Familiarentzat eta arlo horretan lan egiten duten profesionalentzat.
Prebentzio, arreta, prestakuntza eta ezagutza sortzeko ekintzak konbinatzen ditu.
- (2025-2030) **Aukerak Suspertzen** programa indartzea.
Gizarte-hezkuntzako laguntza eskaintzen die
Lehen Hezkuntzako 1. mailatik
Bigarren Hezkuntzako 4. mailara bitarteko haur eta nerabeei,
gizarte-desabantailako egoeran badaude.

6. HELBURUA

Norentzat da?

Haurtzaroa

Zer lortu nahi dugu?

Haurrak eta nerabeak osasuntsu, zoriontsu eta seguru hazten laguntzea.
Hori lortzeko, garrantzitsua da osasun fisikoa eta emozionala zaintzea.
Era berean, familiek, ikastetxeek, zerbitzu publikoek eta komunitateak elkarrekin lan egin behar dute haien garapena bultzatzeko.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. **Arreta goiztiarreko** zerbitzuak hobetzea, garapenean zailtasunak dituzten haurrei lehenbailehen laguntzeko.
2. Haurren eta nerabeen artean **bizi-ohitura osasungarriak** sustatzea.
Adibidez, elikadura osasungarria egitea, jarduera fisikoa egitea eta kirola egitea.

- 3. Teknologien gehiegizko erabilera bultzatzea,**
alkoholaren, tabakoaren
edo beste droga batzuen kontsumoa
eta ausazko jokoekin lotutako arazoak
prebenitzeko neurriak.
Hori lortzeko, garrantzitsua da familiak, eskolak,
osasun zerbitzuek eta beste erakunde batzuek laguntzea.
- 4. Haurrak eta nerabeak bakarrik senti ez daitezen**
lagunduko duten jarduerak sustatzea.
Auzotik, eskolatik edo komunitateko elkarteetatik
egin daitezke ekintza horiek.
- 5. Haurren eta nerabeen osasun mentala**
artatzen duten baliabideak eta zerbitzuak indartzea.
Behar dutenean arreta egokia eskaintzea.

Neurriak:

- (2025-2030) Arreta goiztiarreko programak indartzea.
Profesional-talde gehiagorekin, detekzio goiztiarrarekin,
protokolo eguneratuekin eta zerbitzu koordinatuekin.
- (2025-2030) Teknologia berrien erabilera orekatuari,
profesionalen prestakuntzari, prebentzio planei
eta abarri buruzko sentsibilizazio kanpainak eta tailerrak.
- (2025-2030) Osasun mentalaren arreta indartzea.
Profesional espezializatuak, programa sozioedukatiboak,
gazteentzako eguneko ospitaleak...

7. HELBURUA

Norentzat da?

Hautzaroa

Zer lortu nahi dugu?

Haurrek eta nerabeek parte-hartze handiagoa
izatea haiei eragiten dieten erabakietan.
Era berean, gizartearen parte senti daitezen
eta lankidetzan aritzen, besteak errespetatzen
eta beren iritzia ematen ikas dezaten bilatzen du.
Horrela, gizarte parte-hartzaileagoa, berdintasunezkoagoa
eta errespetuzkoagoa eraikitzen da.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

- 1.** Haur eta nerabeek herritarrei zuzendutako **politika publikoak** eta programak **egiten parte har dezaten** sustatzea.
Parte-hartze hori bereziki garrantzitsua da udalerrietan.
Administrazio publikoek beren iritzia kontuan hartu behar dituzte erabakiak hartzerakoan.
- 2.** Haur eta nerabeentzat pentsatutako **guneak** bultzatzea.
Gune horiek beren beharrei erantzun behar diete, eta autonomia garatzen lagundu.
- 3. Haurren eta nerabeen eskubideei buruzko informazioa** ematea.
Era berean, txikitatik gizartean parte hartzen, gainerako pertsonak errespetatzen, hitz egiten eta erantzukizunak betetzen ikas dezaten lagundu nahi da.

Ikaskuntza hori ikastetxeetan nahiz beste gune batzuetan egin daiteke, hala nola elkarteetan, aisialdiko jardueretan edo gazte-taldeetan.
- 4.** Adingabeek beren bizitzan eragina duten erabakietan beren iritzia eman ahal izango dutela bermatzea.
Adibidez, gizarte-zerbitzuek esku hartzen duten prozesuetan, prozedura judizialetan edo beste egoera garrantzitsu batzuetan.

Gainera, pertsona bakoitzaren egoera eta beharrak kontuan hartu behar dira, guztiek baldintza berdinetan parte hartu ahal izan dezaten.

Neurriak:

- (2025-2030) Espazio egonkorak finkatzea, hala nola kontseiluak, haurren kontsulta organoak, adinera egokitutako parte hartze prozesuak, udalerrien eta sareen arteko lankidetzak...
- (2026ko urria baino lehen)
Haur eta Nerabeen Foroa sortzea.

8. HELBURUA

Norentzat da?

Haurtzaroa

Zer lortu nahi dugu?

Haur eta nerabe guztiak ingurune seguruetan haztea, babestuta eta errespetatuta senti daitezen. Era berean, edozein indarkeria mota prebenitzea eta indarkeria jasan duten pertsonen laguntzea bilatzen du.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. Gizarte osoa prestatzea eta sentsibilizatzea, haurren eta nerabeen **aurkako indarkeria mota oro lehenbailehen prebenitzeko eta detektatzeko.**

Prebentzio hori familian, ikastetxeetan, Interneten eta sare sozialetan, kirol-jardueretan eta parte hartzen duten beste gune batzuetan eman behar da.

Arreta berezia jarri behar zaie indarkeria jasateko arrisku handiena duten pertsonen, adibidez, neskak direlako, sexu-orientazioa dutelako, gutxiengo etniko bateko kide izateagatik,

2. Indarkeria jasan duten haur eta nerabeek eta haien familiek **behar duten laguntza** jaso dezaten sustatzea.

Arreta egoera bakoitzera egokitu behar da, eta saihestu egin behar da pertsonak jasandako kaltea berriro gogoratu edo berpiztu behar izatea, beharrik gabe.

Pertsona bakoitzaren beharrak ere kontuan hartu behar ditu.

3. Babesik gabe edo arriskuan dauden

haur eta nerabeen arreta

eta zaintza bermatzea.

Ahal den guztietan,

familiari lagundu behar zaio,

harengandik bereizi behar ez izateko.

Familiarekin bizitzea ezinezkoa denean,

familia harrerari emango zaio lehentasuna,

batez ere senideekin edo konfiantzazko

hurbileko beste pertsona batzuekin.

Neurria:

- (2025-2030) Euskadin sexu indarkeriaren biktima diren adingabeei arreta integrala eta espezializatua emateko zerbitzua abian jartzea.

3 ARDATZA

Gobernantza partekatua eta berrikuntza

9. HELBURUA

Norentzat da?

Familiak eta haurrak

Zer lortu nahi dugu?

Haurrekin eta familiekin lan egiten duten pertsona eta erakunde guztien lankidetzak. Horrela errazagoa izango da haurren, nerabeen eta familien beharrei erantzun dieten neurriak sortzea eta aplikatzea.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

- 1. Udalek, aldundiek eta Eusko Jaurlaritzak**
modu koordinatuan lan egin dezaten sustatzea.
Arazoak agertu aurretik prebenitzeko eta haurren eta familien eskubideak sustatzeko programak abian jartzea.
- 2. Adingabe guztiek eta haien familiekin**
baliabide eta zerbitzu berberak eskura ditzaten lan egitea, bizi diren lekuan bizi daitezten.
Landa-eremuetan bizi diren pertsonen arreta berezia eskainiko zaie.
- 3. Hirugarren Sektore Sozialeko** erakundeen lana aitortzea, pertsonen bizitza hobetzen laguntzen baitute eta administrazioekin lankidetzan aritzen baitira.
Administrazioen eta erakunde horien arteko elkarrizketa eta lankidetzak ere sustatu nahi dira, haurrei eta familiei zuzendutako politikak hobetzeko.

Neurria:

- (2026ko urria baino lehen) Haur eta Nerabeentzako Erakunde arteko eta Sektore arteko Organoa sortzea eta abian jartzea.

10. HELBURUA

Norentzat da?

Familiak eta haurrak

Zer lortu nahi dugu?

Haurrei eta familiei zuzendutako politikak hobetzea. Horretarako, garrantzitsua da haien beharrak ondo ezagutzea, informazio eguneratua erabiltzea eta martxan jartzen diren neurriek emaitza onak ematen dituzten egiaztatzea.

Zer jarduera-ildo jarraituko ditugu?

1. Euskadiko haur, nerabe eta familien egoerari buruzko **informazioa bilduko duen sistema** bat sortzea.
Informazio horrek eguneratuta egon behar du beti, erabaki hobeak hartzen laguntzeko.
2. Haurrei, nerabeei eta familiei zuzendutako **programak eta zerbitzuak** ezagutza eta datu fidagarrietatik abiatuta diseina daitezen sustatzea.
Ikerketak ere egin nahi dira, lan egiteko modu berriak bultzatu, programen emaitzak ebaluatu eta pertsonen bizitzan duten eragina neurtu.
Horretarako, hainbat espezialitatetako profesionalak elkarrekin lan egingo dute.

Neurria:

- (2026ko urria baino lehen) Haur eta Nerabeentzako Erakunde arteko eta Sektore arteko Organoa sortzea eta abian jartzea.

3.

Planaren gobernantza, jarraipena eta ebaluazioa

Nork koordinatuko du Plana?

Eusko Jurlaritzako

Haur, Nerabe eta Familien

Zuzendaritza arduratuko da:

- plana koordinatzea,
- abian jartzea bultzatzea,
- ekintzen jarraipena egitea,
- emaitzak ebaluatzea eta
- herritarrei planaren berri ematea webgune eguneratu baten bidez.

Nork egingo du Planaren jarraipena?

Familien Kontseiluak

eta **Haur eta Nerabeen Kontseiluak**

Planaren jarraipenean parte hartuko dute.

Kontseilu horietan honako hauek daude ordezkaturak:

- Eusko Jurlaritzako hainbat sail,
- beste administrazio publiko batzuk
- eta gizarte-erakundeak.

Organo horiek urtero berrikusiko dute

Planaren betetze maila

eta lortutako emaitzak.

Ideiak partekatzeko eta erronka komunei

irtenbideak bilatzeko ere balioko dute.

Nola egingo da urteko txostena?

Urtero, Haur, Nerabe eta Familien Zuzendaritzak zirriborro bat prestatuko du Planaren emaitzekin. Zirriborro hori kontseiluetako kide diren erakunde guztiei bidaliko zaie.

Erakunde horiek gutxienez 15 egun izango dituzte beren iritzia eta proposamenak bidaltzeko.

Ekarpen guztiak aztertu ondoren, Eusko Jaurlaritzak behin betiko txostena egingo du eta Plana hobetzeko egokitzen jotzen dituen proposamenak sartuko ditu.

Zer eginkizun izango dute behatokiek?

Familia, Haur eta Nerabeen Behatokiek

haurren, nerabeen eta familien egoerari buruzko informazioa bildu eta aztertuko dute.

Informazio horrek biztanleriaren ongizatearen bilakaera ezagutzen eta Planaren emaitzak ebaluatzen lagunduko du.

Nola parte hartuko dute haurrek, nerabeek eta familieek?

Ebaluazio-sistemak zuzeneko kontsultak egingo dizkie haurrei, nerabeei eta familiei. Haien esperientziak, iritzia eta hobetzeko proposamenak ezagutzea da helburua.

Legeari aurreikusitako Euskadiko Haur eta Nerabeen Foroa sortzen denean, kontsulta horiek egiteko ere erabili ahal izango da.

#EUSKADIBERRIA

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ONGIZATE, GAZTERIA ETA
ERRONKA DEMOGRAFIKOAREN SAILA

DEPARTAMENTO DE BIENESTAR,
JUVENTUD Y RETO DEMOGRÁFICO

Irakurketa Erraza
bertsioa